

Seminar:

Norge som Europas grønne batteri – visjoner og realiteter

16. november 2016, kl 10:00 - 15:00

**Holberg Terrasse kurs- og konferansesenter
Stensberggaten 27, Oslo**

Velkommen til seminar!

Velkommen til seminar om Norge som Europas grønne batteri. Seminaret arrangeres av Norges Tekniske Vitenskapsakademi, Norges forskningsråd og forskningssenteret CEDREN.

Europa bygger ut fornybar kraft som aldri før. Målet er at nesten all kraftproduksjon i 2050 skal være fornybar.

Sol- og vindkraft vil trolig utgjøre den største andelen, men sol- og vindkraftverk kan bare produseres når sola skinner og vinden blåser.

Det gjør det vanskelig å regulere produksjonen i takt med forbruket. Som en konsekvens av dette må det bygges ut store mengder lagringskapasitet, nye kraftlinjer og kraftige effektkraftverk som kan fylle inn produksjonen i kortere eller lengre perioder med lite sol og vind.

Spørsmålet er om én av løsningene kan være å bruke det norske vannkraftsystemet som et «grønt batteri»? Dette reiser imidlertid mange spørsmål:

- Kan Norge som grønt batteri løse Europas fornybarproblem?
- Vil det bety en eksport av arvesølvet, vannkraft?
- Hva blir miljøkonsekvensene?
- Vil det føre til import av europeiske kraftpriser og rasering av kraftkrevende industri i Norge?
- Er dette en avleggs teknologi som snart blir unødvendig pga smarte nett?
- Har Norge egentlig så mye å tilby av slike ressurser?

Disse og andre lignende spørsmål blir tatt opp og drøftet på seminaret i lys av nyere forskningsresultater.

Forskere i forskningssenteret CEDREN og representanter fra forvaltning, industri og Statnett holder innlegg.

Vel møtt!

Program

Onsdag 16. november

10:00 Velkommen

Innledning

president Torbjørn Digernes (Norges Tekniske Vitenskapsakademi)

10:15 Presentasjon av noen hovedresultater fra CEDRENs arbeid med balansekraft

Marked – utvikling i Europa, nett/kabler

professor Magnus Korpås (NTNU)

Norges ressurser/muligheter, magasiner, pumpekraft etc

professor Årund Killingtveit (NTNU)

Utfordringer i forhold til miljø og samfunn

senterleder Atle Harby (CEDREN/SINTEF)

12:00 Lunsj

13:00 Innlegg med synspunkt fra myndigheter/forvaltning, industri og nettsiden

Energi- og vassdragsforvaltning

fagdirektør Manus Pandey (Olje- og energidepartementet)

Industri

klimadirektør Bjørn Kjetil Mauritzen (Norsk Hydro)

Statnett

europadirektør Bente Hagem (Statnett)

14:00 Paneldebatt

Deltakere: Bente Hagem, Bjørn Kjetil Mauritzen, Magnus Korpås, Sverre Aam og Einar Wilhelmsen (Miljøstiftelsen ZERO)

Paneldebatten ledes av konferansier Ruth Astrid Sæther

15:00 Avslutning og takk for oppmøtet v/ Torbjørn Digernes

CEDREN

– **fornybar energi**

på lag med **naturen**